KROSSANESBORGIR
FÓLKVANGUR

Ljósmynd: Tekin á loft

Séð yfir Krossanesborgir - View over Krossanesborgir.

Ljósmynd: Helgi Halldórsson

Krossanesborgir - jökulrispur / glacial stria.

Ljósmynd: Teikn á loft

Jökulsorfnar klappir / glacially formed rocks.

Ljósmynd: Daníel Bergmann

Skúfönd / Tufted Duck *(Aythya fuligula)*.

Ljósmynd: Daníel Bergmann

Hettumáfur / Black-headed Gull *(Larus ridibundus)*.

Ljósmynd: Daníel Bergmann

Heiðlóa / European Golden Plover *(Pluvialis apricaria)*.

Ljósmynd: Daníel Bergmann

Jaðrakan / Black-tailed Godwit *(Limosa limosa)*.

Krossanesborgir

Krossanesborgir er friðlýstur fólkvangur frá árinu 2004.

Hér er fjölbreytt plöntu- og fuglalíf sem markmiðið er að varðveita, þannig að það verði til frambúðar fjölbreytt búsvæði fugla og plantna, sem almenningur hefur greiðan aðgang að til fræðslu og útivistar. Áhersla er lögð á að umgengni um svæðið skerði ekki plöntu- og fuglalíf þess.

Svæðið er alsett klettaborgum eða stuttum klapparásum, í óreglulegum þyrpingum, er snúa norður-suður og eru almennt hvalbakslaga þ.e. aflíðandi að sunnan en með klettabelti að norðan og austan. Á borgunum má víða greina merki jökulskriðs þ.m.t. greinilegar jökulrákir, mánabrot og grettistök.

Svæðið hefur lítið verið framræst. Á milli borganna eru því gróðursælar mýrar og tjarnir með sérstöku og fjölbreyttu plöntu- og fuglalífi. Helstu tjarnirnar eru Djáknatjörn, Startjörn og Hundatjörn. Um 170 plöntutegundir hafa fundist hér þ.a. 16 starategundir (votlendisplöntur) og einnig margar nykrutegundir m.a. hin sjaldgæfa langnykra.

Samkvæmt ítarlegri fuglatalningu gerðri árið 2003 verpa hér amk 27 tegundir fugla. Meðal tegunda má m.a. telja: kríu; hettumáf, silfurmáf, sílamáf og stormmáf; jaðrakan; ýmsar endur og gæsir s.s. grafönd og grágæs, auk margvíslegra vað- og mófugla.

Um svæðið liggja slóðar, sjá yfirlitskortið, sem lagðir hafa verið til að auðvelda gestum að njóta svæðisins. Nyrst er farið um gamla hestagötu sem er forn þjóðleið. Upplýsingaskilti með nánari upplýsingum eru á svæðinu.

The area of Krossanesborgir

Krossanesborgir was designated as a Natural Park in the year 2004.

The area has versatile plant- and birdlife which the intention is to preserve as well as to provide access for public education and leisure. Emphasis is on providing access to the area without disturbing the natural setting.

The area is very distinctly marked with rock formations or cliffs in irregular groupings with direction north-south. The rocks generally have a whaleback formation; evenly formed to the south with steep cliffs on the north and east side. The marks of the ice-age glacier can clearly be seen on the rocks, including glacial stria.

The area has not been drained much for agriculture over time. Therefore it has marshlands and ponds with unique vegetation and wildlife. The main ponds are Djáknatjörn, Startjörn and Hundatjörn.

Around 170 plant species have been found in the area including 16 types of sedge *(Carex)* as well as 5 types of pondweed *(Potamogeton)*.

According to a thorough bird count made 2003 at least 27 species breed here. Among species found here are: Arctic Tern *(Sterna paradisaea)*; Black-headed Gull *(Larus ridibundus)*, Herring Gull *(Larus argentatus)*, Lesser Black-backed Gull *(Larus fuscus)* and Mew Gull *(Larus canus)*; Black-tailed Godwit *(Limosa limosa)*; various ducks and Gees such as Northern Pintail *(Anas acuta)* and Greylag Goose *(Anser anser)* as well as many other species of birds.

Trails have been laid to make it easier for visitors to enjoy nature in the area (see map). Further information can be found throughout the area.

Útivist og náttúra á Akureyri

Á Akureyri er það markmiðið að vinna að fallegu, gróskumiklu og vönduðu bæjarumhverfi og leitast við að bæta lífsgæði og lífsskilyrði bæjarbúa.

Gætt er vistfræði- og náttúruverndarsjónarmiða við uppbyggingu bæjarfélagsins og þannig stuðlað að heilbrigði náttúrulegs umhverfis og verndun náttúrulegra verðmæta. Stuðlað er að viðhaldi líffræðilegrar fjölbreytni með verndun margs konar kjörlendis dýra og plantna.

Áhersla er á að tengja saman opin svæði í samhangandi heild og hafa gott aðgengi að þeim. Markvisst er unnið að greiðfæru og öruggu stígakerfi um bæjarlandið auk miðlunar fræðandi upplýsinga með skýrum hætti.

Út frá ofangreindum markmiðum má finna fjölbreytt og vel aðgengileg útivistar- og náttúruverndarsvæði á og við Akureyri til tómstunda, útivistar og fræðslu.

Verið velkominn að njóta útivistar á Akureyri.

Environmental issues in Akureyri

In the town of Akureyri the aim is to develop and sustain high quality environment in order to improve the life standard of the inhabitants.

Special attention is on ecological and nature preservation issues while developing the urban area. Emphasis is on sustaining ecological biodiversity by preserving areas of special natural importance for plants and wildlife.

Open spaces are linked in an inter-connectable way. A well accessible and safe path- and trail system is under constant development as well as the clear portrayal of educational and historical information.

Because of these goals it is possible to find diverse and well accessible environmental areas and natural reserves in and around Akureyri for leisure, recreation and education.

You are welcome to enjoy the Akureyri environment.

Ljósmynd: Höskur Þráðarsson

Reiðingsgras / Bogbean *(Menyanthes trifoliata)*.

Ljósmynd: Höskur Þráðarsson

Tjarnastör / Bottle sedge *(Carex rostrata)*.

Ljósmynd: Höskur Þráðarsson

Mariulykill / Strict primrose *(Primula stricta)*.

Ljósmynd: Höskur Þráðarsson

Langnykra / Long-stalked pondweed *(Pot. praelongus)*.

Ljósmynd: Teikn á loft

Mýrlendi / Marsh land.

Ljósmynd: Helgi Halldórsson

Djáknatjörn.

Vatn og gróður

Frá sjónarmiði náttúruverndar eru stöðuvötn og tjarnir og reyndar votlendi yfirleitt talið meðal þess sem mikilvægast er að vernda og halda við. Ástæðurnar eru m.a. þær, að í kyrrstæðu vatni er að jafnaði mjög auðugt og fjölbreytt lífr, þótt mest af því sé hulið sjónum okkar vegna smæðar. Vatnafuglar, einkum endur, eru oft einu sýnilegu dýrin á tjörnum, auk vatnagróðursins sem er oft mjög rikulegur.

Í tjörnunum í Krossanesborgum þrífst mikill og sérstakur gróður. Merkasta tjörnin er Djáknatjörn og er það meðal annars vegna þess að henni hefur ekki verið raskað á neinn hátt. Tjörnin er venjulega vel tær og nær ljósið því vel til botns. Af gróðri í henni ber helst að nefna langnykru sem er, þótt óvenjulegt sé, ein af 5 nykrutegundum sem finnast í tjörninni. Annar gróður er m.a. tjarnastör, reiðingsgras, lófótur, engjarós og fergin. Ólíkt Djáknatjörn er Hundatjörn oft mjög moruð og dökkleit og stafar það líklega af mikilli rotnun í botni hennar. Aðalgróðurinn í sjálfri tjörninni myndar stórvaxin nykra sem líklega er eitthvert afbrigði af grasnykru, þá er einnig töluvert af þráðnykru. Einnig er mikið af mara. Startjörn er eiginlega bara stararflaga og yfirleitt sér hvergi í vatn í henni, nema í ringningum. Í jöðrum tjarnarinnar eru víða breiður af vetrarkvíðastör.

Ponds and vegetation

From conservation purposes, ponds, lakes and marshes are considered the most valuable landforms to protect and preserve. Among the reasons why, is the fact that still water is rich of life forms, although most of them are too small to be seen. Wetland birds and plants are most often the only visible life form.

In the ponds of Krossanesborgir a wide variety of plants thrive. The most significant pond is Djáknatjörn, mainly because it has not been altered or disturbed by man. The pond is usually clear so that light penetrates to the bottom. Five variations of the species of pondweed *(Potamogeton)* can be found in the pond, which is unusual variety. The most common one is Long-stalk pondweed *(Pot. praelongus)*. Other plants of interest are e.g. Bottle sedge *(Carex rostrata)*, Bogbean *(Menyanthes trifoliata)*, Mare's-tale *(Hippuris vulgaris)*, Marsh cinquefoil *(Potentilla palustris)* and Water horsetail *(E.fluviitatile)*. Unlike Djáknatjörn, Hundatjörn is often coloured and dark. This is most likely caused by decomposition of life forms on the bottom. The dominant plant in the pond is a large type of pondweed which is likely a hybrid of Various-leaved pondweed *(Pot. gramineus)*, Slender-leaved pondweed *(Pot. filiformis)* and Alternate water-milfoil *(Myriophyllum alterniflorum)* are also quite common. Startjörn usually has no visible water unless it rains and is therefore most often a marsh covered with Sedge *(Carex)*. In the edges around the pond, String sedge *(Carex chordorrhiza)* is quite common.

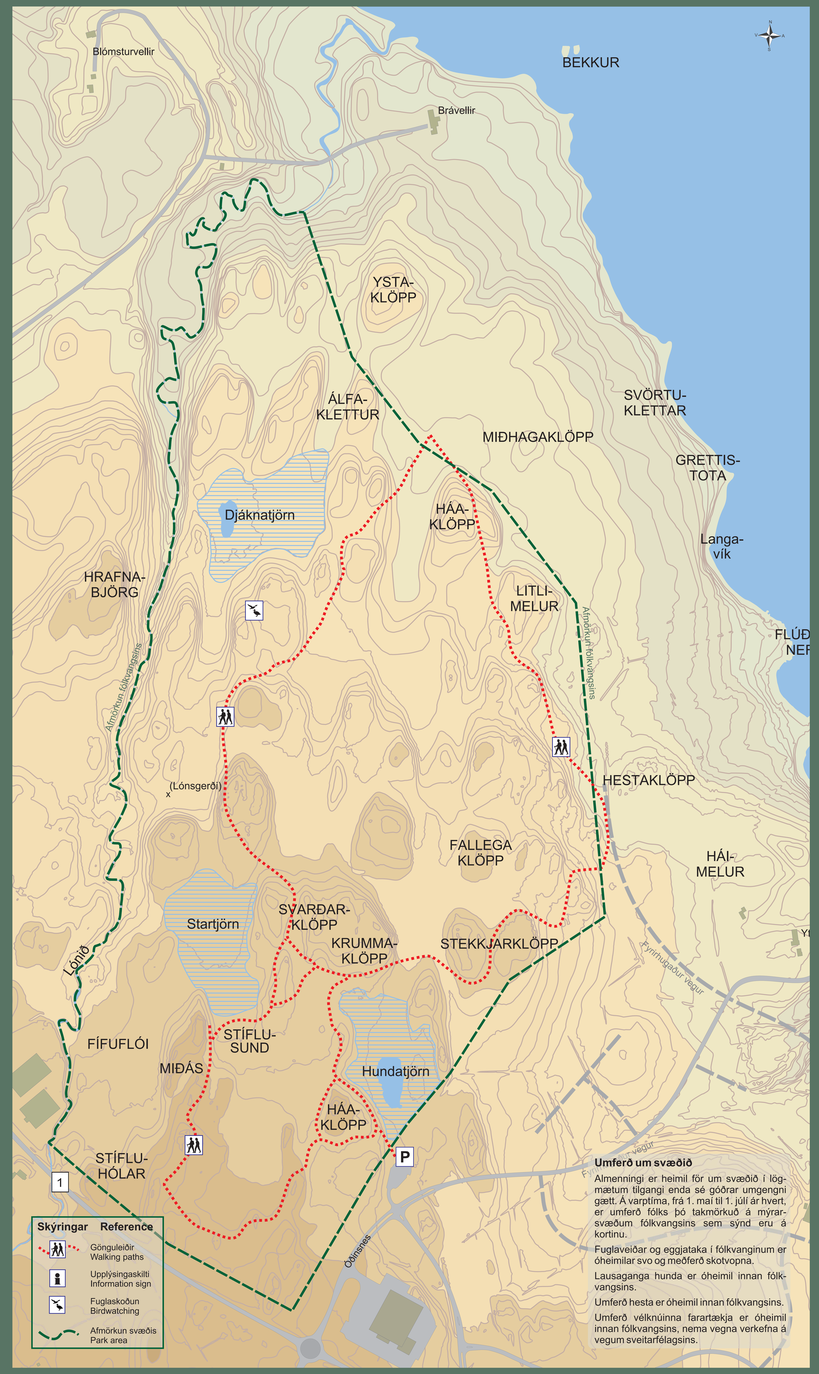

Hönnun: Teikn á lofti